

Charita s vaší pomocí pomáhá, ale také bojuje

Charita pomáhá lidem v ohrožení nebo nouzi bez ohledu na věk, pohlaví, politické smýšlení a rodinné uspořádání.

Tak zní charitní motto. Staráme se podle křesťanských etických hodnot o slabé bližní. Zavazují nás k tomu naše stanovy, svědomí a naše vzory. Jedním z nich je sv. Vincenc z Pauly, považovaný za zakladatele moderní charitní práce. V neklidném 17. století řídil z Paříže prostřednictvím misionářů dodávky potravin a oděvů pro válkou zbité kraje. Peníze sháněl u dvora a šlechty, kterou informoval o zoufalé situaci pomocí zpráv, které od svých misionářů dostával. K odkazu světce, kterého si připomeneme 27. září, se hlásíme řadou kulturních a společenských akcí v rámci Dne Charity. Chceme se pochlubit vám, kteří naši práci podporujete. Bez vás bychom mnoho nedokázali.

To platí i pro Tříkrálovou sbírku, která byla letos neúspěšnější ze všech ročníků. Díky! V této příloze chceme vedle těžkostí s domácí péčí a ukázky naší pomoci v zahraničí představit i pár drobností, které se podařily

Vrátí hrozící zánik domácí péče pacienty zpět do nemocnic? Snímek Jakub Žák

za vámi vybrané peníze. A věříme, že nám svoji přízeň zachováte i v příštím roce, kdy sbírka oslaví kulaté jubileum! Přípravné práce už jsou v plném

běhu, shánka po ochotných koledních a vedoucích skupinek právě začíná. Také to vám chceme připomenout: vyražte nám zas pomoci pomáhat.

Zápas o domácí péči

Bez vaší podpory a modliteb se neobejdeme ani v zápase o zachování domácí péče. V devadesátých letech stála Charita u zrodu pokrokové myšlenky – vrátit pacienty z nemocnic zpátky domů, kde se o ně odborně postarají školené zdravotní sestry. Tento model přinesl zdravotnictví značné úspory a mnoha lidem ušetřil stres z pobytu v cizím prostředí. Navzdory vysokým nárokům na sestry je tato práce nízko ohodnocena: od zdravotních pojišťoven sestry dostávají uhrazeno pouze 60 % skutečných nákladů. Jejich mzdy leží hluboko pod celostátním průměrem a ony odcházejí. Celý systém domácí péče je tím ohrožen. Když nebylo zbylí, vyhlásily sestry před rokem na podporu svých požadavků stávkovou pohotovost. Letos na jaře si na znamení protestu připnul červené stuhy a na počátku léta následovala petice „Domá je doma“. Děkujeme všem, kdo se k ní připojili. Podepsat ji můžete na místních Charitách až do konce září.

Chceme pomáhat, ale bez vás to nedokážeme.

LUKÁŠ CURYLO,
ředitel Charity
Česká republika

Všichni budou jednou stárnout a stonat

Domácí péče byla jedna z prvních služeb Charity po Sametové revoluci. Během 30 let se služba plně profesionalizovala. Dnes jí hrozí zánik. O příčinách hovoříme s ředitelem Arcidiecézní charity Olomouc VÁCLAVEM KEPŘTEM.

Jak vzpomínáte na situaci na začátku 90. let v českých domácnostech – těsně před vznikem domácí péče? Sociální odbory a městské pečovatelské kory řešily rozvoz obědů, a co se zdra-

vozní péče týká, pokud k lidem nezajel na návštěvu lékař nebo neposlal svou sestřičku, neexistovala. Po Sametové revoluci nacházeli naši dobrovolníci v domácnostech lidi s proleženinami,

Jaké byly začátky?

Sháněli jsme sestřičky a na základě doporučení doktorů jsme začínali chodit domů i k těm nejtěžším případům a umírajícím. Časem jsme muse-

li být s ostatními poskytovateli registrovaní a začali jsme péči vykazovat na zdravotní pojišťovny, sepsovat smlouvy. Neměli jsme auta, tak sestry jezdily na kolech, na mopedech, veřejnou dopravou, stopem. Nebylo ani vybavení – polohovací postele, zvedáky, matrace proti proleženinám, dávkovače opiátů pro pacienty ani vybavení pro sestry. Z úhrad pojišťoven se to nedalo zařídit, ale pomohli nám dárci, kostelní a jiné sbírky. Stali jsme se profesionály a už od začátku jsme razili ideu komplexní péče v biopsychosociální a spirituální rovině.

Dokončení na str. 2

Den se sestrou: Jsem odkázána sama na sebe

Sestřička poskytující domácí zdravotní péči navštíví za směnu až patnáct klientů.

Pavlna Šimková pracuje v Charitní ošetrovatelské službě v Mladé Boleslavi patnáct let. Svou práci má ráda, neměnila by; říká, že je to poslání. Směna jí nezačíná ráno, ale už předchozího dne v podvečer. Ze skladu musí podle služebního rozpisu vyzvednout zdravotnický materiál, který bude druhý den potřebovat – obvazy, injekce, rukavice, utěrky, masti, pěny, dezinfekce aj. Do terénu totiž vyráží brzy ráno, a to je sklad ještě zavřený.

Za svítání

Červená fabia s charitním logem, dar automobilky, vyjíždí, když zrovna svítá. Podle rozpisu to bude dlouhý den – o to těžší, že do harmonogramu jí kvůli dovoleným kolegyn přibylí další pacienti. I u nich je odkázána jen sama na sebe, na své znalosti a zkušenosti.

První klientka, pacientka s cukrovkou, trpí syndromem diabetických nohou, takže je potřebovala ošetřit a převázat. Pak se paní Pavlna rozjíždí za pacientkou s tracheotomií, které pomáhá s ošetřením, aby se jí lépe dýchalo. Nato přichází k dívce upoutané

Sestra Šimková. Profesionálka s podprůměrným platem. Snímek Jakub Žák

po autonehodě na lůžko, aby ji namasírovala. Pak cvičí o mnoho kilometrů dále s pánem, který chce po amputaci nohy začít chodit s protézou, cestou od něj mladé diabetičce píchla inzulin a pomohla s hygienou paní s rakovinou tlustého střeva.

Je půl desáté, po návštěvách u šesti pacientů je konečně čas na krátký odpočinek, kávu a svačinu. V půl jedenácté už je Pavlna Šimková v Dob-

rovici, která leží deset kilometrů za Mladou Boleslaví. Má zde shodou okolností dva klienty: paní s vývodem z močového měchýře a seniorku, která se zotavuje po zlomenině krčku, a proto je s ní nutné denně cvičit, aby se kloub pokud možno ještě rozhýbal.

V poledne sestřička dorazí do Brodců nad Jizerou, kde si dá oběd. Na nějakou siestu však není čas. Oproti harmonogramu má totiž ma-

lé zpoždění: ve tři čtvrtě na jednu musí ke klientce, která bydlí nedaleko, na převaz.

O hodinu později parkuje červená fabia před rodinným domem v Benátkách nad Jizerou. Sestřička cvičí s optimistickým pánem hybnost kolenního kloubu, dosavadní rehabilitace po endoprotéze totiž příliš nepomohla a pán si předsevzal, že do Vánoc chce být fit.

Čtrnáct pacientů za den

V půl třetí je už Pavlna u další klientky v Bakově nad Jizerou a o hodinu později se v Kosmonosech loučí s manželí, které trápí bércové vředy. S oběma rehabilitovala a převázala jim nohy elastickým obinadlem.

Dnes to byli její poslední klienti, měli pořadové číslo 13 a 14. Radiožurnál v autě hlásí 16 hodin a 15 minut. Sestřička volá na charitní dispečink a ověřuje textovou zprávu, že zítra ji čeká 10 klientů a rozpis cesty prý najde v e-mailu.

Centrální sklad není daleko, věci na zítra jí už služba nachystala, a tak je ukládá do kufru a odjíždí domů za rodinou.

Ještě minimálně hodinu a půl však bude zapisovat do excelovské tabulky pro pojišťovny, co, komu, kde a v kolik hodin poskytla.

Podle tachometru dnes ujela 121 kilometrů.

LUDEK SVOBODA

Všichni budou jednou stárnout a stonat

Dokončení ze str. 1

Lidé mohou stonat i zemřít doma. Proč je to v ohrožení?

Stát tvrdí, že chce omezit lůžka v nemocnicích, protože jich máme ve srovnání s Evropou příliš. Ale pokud chce dostat pacienty z lůžkových zařízení do domácí péče, musí jí výrazně podpořit a do jisté míry i preferovat. Místo toho ale stát dosud spíše sanoval špatné hospodaření nemocnic, platy lékařů a sester v lůžkových zařízeních. Ne že bychom jim to nepřáli, ale politika by měla být vyvážená. Zdravotní sestry v lůžkových zařízeních nyní berou o 10 000 korun více než sestry v domácí péči. Sestry z terénu tak odcházejí za lepšími podmínkami.

Peníze z veřejného zdravotního pojištění nestačí?

Přestože se zvýšily ceny za dopravu, materiál, energie, úhrady pojištěn se naopak snižovaly. Kdyby domácí péče nebyla dotovaná z darů, sbírek – včetně Tříkrálové – a podnikatelské

činnosti, byla by v propadu a ekonomicky neudržitelná. Dopadají na nás i regulace pojišťoven. Když se meziročně dostaneme nad rámec 5% navýšení částky, zdravotní pojišťovna ji neproplatí, nebo úhradu sníží. Lékař nám tedy naordinuje péči u pacientů, my ji poskytneme ve stoprocentní kvalitě a zaplatíme sestry. Přitom ale nemáme jistotu, že to vše dostaneme od pojišťovny zaplacené. V minulosti jsme museli vracet statisíce korun. Udělali jsme víc práce a ta nebyla zaplacená, to považují za krádež.

Pocítují tuto skutečnost i lidé, o které pečujete?

Pečujeme o těžké pacienty, kterých je víc a víc, přičemž je musí obstarat méně lidí. Průměrná délka návštěvy u klienta tak klesá a my musíme udělat náročnější práci za kratší dobu. Protože se k tomu ještě změnil systém vzdělávání sester, mnohé odcházejí ze zdravotnictví úplně, třeba do supermarketu, jiné do zahraničí. V Charitě působí spousta srdcařů – lidí, kteří tuto práci dělat chtějí, cítí to jako své poslání, ale na to nemůžou

me hřešit. Kvalita a dostupnost péče je ohrožená. Přestože už dlouho vyjednáváme s ministerstvem zdravotnictví a zdravotní pojišťovnou, nic se nemění. Nejsou zabezpečeny základní potřeby lidí, a přitom politici populisticky podpoří dopravu, která je téměř zadarmo.

Co by to znamenalo, kdyby poskytovatelé domácí péče museli začít odmítat potřebné v celé zemi?

Jen Charita má ročně v péči cca 36 000 pacientů. Když se budu držet při zemi, pokud by zanikla jen charitní domácí péče, minimálně 7 000 lidí z nich by potřebovalo umístění v pobytovém zařízení. Na domy pro seniory jsou dlouhé pořadníky, místa v léčebnách dlouhodobé následné péče nejsou. A kdyby snad stát vytvořil kapacitu, vzniknou obrovské ústavy, kam ty lidi umístí. A za péči o ně zaplatí čtyřnásobek. Systém domácí péče je mnohem levnější, má etický, morální rozměr a nezpětrhává rodinné vazby.

KAROLÍNA OPATŘILOVÁ

PETICE ZA ZÁCHRANU
DOMÁCÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

Doma je doma

charita.cz/domajedoma

Doma je doma, ukázala dvacetiletá zkušenost

O své práci sestry v domácí péči vypráví Martina Marečková z Charity Uherský Brod.

„Jezdila jsem k manželům. Celý život spolu spali ve veliké manželské posteli. Pak paní onemocněla – a proč by tomu najednou mělo být jinak, říkala. To, že je nyní nemohoucí a potřebuje speciální lůžko, nezastavilo ani jejího muže. Podložil postel špalky, aby byla výš, vyrobil hrazdu, aby se paní mohla zachytit, a také postranici, aby nespadla dolů. Chce jí být blízko, jako dřív,“ popisuje Martina Marečková. Zdravotní i hospicovou péči poskytuje lidem přímo u nich doma už zhruba dvacet let a v jednom má jasno: doma je doma. Lidé se tam více snaží a někteří se zlepší. A jsou mezi svými blízkými. „Mnohé z nich obdivuji za to, že se dokázali o své blízké postarat. Hospitalizace často není nutná,“ míní vrchní sestra.

Jak říká, lidé, kteří se rozhodnou pečovat o nemocné blízké doma, si zaslouží obdiv. Dokonce i pečovatelskám a zdravotním sestřím Charity, které jim v tom pomáhají, někteří vyrazí dech. Třeba maminka, která žila se dvěma nezletilými dětmi v dvoupokojovém bytě, a přesto si vzala k sobě umírajícího tatínka. „Postarala se

Martina Marečková se chystá do terénu. Za svými pacienty přijíždí k nim domů. Dělá to tak už dvacet let. Snímek autorka

o něj až do konce. A nejen o něj. Vzala si k sobě i mentálně postiženého bratra Ládínka, takže jich žilo v bytě celkem pět,“ líčí další silný příběh ze své pracovní praxe Martina Marečková. Žena se sama starala o bratra 15 let. Před rokem byl se zápallem plic krátkodobě v nemocnici. Pobyt v neznámém prostředí a bez rodiny byl pro něj traumatizující. Navíc se vrátil s rozsáhlými proleženinami. „Zařekla se, že do špitálu už nesmí, pokud to nebude nutné, že se o něj postará doma. Aby péči zajistila, odešla z práce. Další jejich tři sourozenci si totiž na péči netroufli. A proč to udělala? Řekla mi, že byli přece spolu od narození,“ pokračuje ve vyprávění charitní sestra s tím, že pak s kolegyněmi jezdily Ládínkovi ošetřovat proleženiny každý den dlouhých devět měsíců.

Bylo to velmi těžké období. Jeho sestra v noci nespala, protože jej neustále kontrolovala, zda ve spánku dýchá. Když usnul odpoledne v době, kdy doma byl další doprovod, vyběhla na procházku, aby načerpala síly. Charita se jí snažila podpořit i psychicky. „Rozebírali jsme tuto tíživou situaci a snažili se vymyslet, co můžeme pro Ládínka ještě udělat, aby mu bylo lépe... Pořídili jsme tedy antidekubitní matraci,“ přibližuje vrchní sestra. Přes to všechno byl vztah mezi bratrem a sestrou plný harmonie a porozumění.

Ládínek zemřel. Obklopen láskou své rodiny. KAROLÍNA OPATŘILOVÁ

Nejlepším pomocníkem lékaře je klidný domov

V čem je pro pacienta tak důležitá skloňovaná domácí péče? Svou zkušenost nabízí Dana Vejšická, která začínala v této oblasti jako sestra. Dnes řídí Charitu v Písku.

Domov je místo, kam se vždy rádi vrátíme, které uklidňuje a hřeje, kde máme ukryté své vzpomínky a drobná tajemství. Každá radost se zde násobí a každá prožívaná bolest je menší. Nestydíme se tu plakat a prožívat emoce. Domov nás „neopustí“, ani když všichni ostatní odejdou. Když nás postihne nemoc, o to více potřebujeme soukromí. Abychom měli možnost zůstat doma, jsou zde služby domácí péče.

Povím vám jeden příběh sice se smutným koncem, ale přitom naplně-

ný láskou a radostí. Před časem se na nás obrátil muž středního věku s prosbou o pomoc. Jeho manželka umírala na onkologické onemocnění a přitom měli doma dceru se zdravotním postižením, která vyžadovala celodenní péči.

Obě miloval. O obě se chtěl postarat. Mnohému se naučil při péči o dceru. Přišla však chvíle, kdy již nebyl schopen zvládat všechno vlastními silami. Situace měla jediný řešení: zůstat s nimi doma. Přišel k nám na Charitu, protože se potřeboval někomu svěřit. Nečekal významnou pomoc.

Výsledek ale předčil jeho očekávání. Péči o manželku z velké části převzala naše domácí zdravotní péče, v rámci níž poskytujeme také péči o hospicové pacienty. Sestřičky docházely za paní Květou třikrát denně, zajišťovaly komplexní péči. V závěru zejména tišily bolest a ulevovaly od nepříjemných průvodních projevů finálního stádia nemoci. Pečovatelská služba pak zajistila péči o hygie-

nu a pomohla pánovi s domácností. Dobrovolníci z našeho dobrovolnického centra Bonum stáli po jeho boku, když bylo nejhůř. Byli mu psychickou oporou, mohl se vypovídat někomu, kdo nebyl zatížen jeho bolestí, v případě potřeby se také věnovali dceři.

Středisko pomoci mu navíc poskytlo potravinovou výpomoc, protože ži-

vitel rodiny musel nakonec přerušit svoji výdělečnou činnost a finanční příjem rodiny byl velmi omezený. Díky výborné spolupráci s ošetřujícím lékařem a neúnavnému nasazení manžela a otce se nám podařilo naplnit přání celé rodiny. Květa zemřela v noci, tiše, bez bolesti. Vedle svého manžela a dcery.

Když nám po čase přišel poděkovat, byl již opět plný síl. Svůj život věnuje dceři. S dojetím nám řekl: „Víte, moje dcera nemluví a asi nikdy nebude. To ráno, kdy manželka zemřela, vedla moje první cesta k ní. Podívala se na mne a zřetelně vyslovila slovo máma. A já cítil, že jsme u toho byli všichni tři.“

Sebelepší péče v pobytovém zařízení nikdy nenahradí možnost být doma. V lepším případě být obklopen svými blízkými. Stává se však, že pečujeme o zcela opuštěné klienty, kteří nikoho nemají, nebo se rodinné vazby z různých důvodů přerušily. Často i těmto lidem dokážeme účinně pomoci. DANA VEJŠICKÁ

V Charitě mají jasno: Sestry budou chybět

Stávková pohotovost sester poskytujících domácí péči trvá od srpna minulého roku. Probíhají nekonečná jednání se zdravotními pojišťovnami o navýšení platby za zdravotní výkony. Co obnáší domácí péče, jsme se ptali ŠÁRKY RÁTHOVÉ a KVĚTY VYDROVÉ – vedoucích služeb v Klatovech a v Plzni.

Charitní sestry Šárka Ráthová a Květa Vydrová.

Snímek autor

V čem je domácí péče pro pacienta tak přínosná?

KVěta Vydrová (KV): Zůstává ve vlastním, domácím prostředí, není odkázán na hospitalizaci nebo na domov pro seniory. To by bylo nevyhnutelné, pokud by například potřeboval převaz a musel dojíždět jako nemohoucí každý den sanitou.

Jak to vychází ekonomicky?

KV: Je bez debat, že je to levnější než pobyt v nemocnici. Náklady jsou tam mnohem vyšší, než když je pacient doma, kde si platí elektřinu, nájem i služby, které využívá. V domácí péči se seplatí jen konkrétní zdravotní výkon, který u něj sestra provádí.

V současnosti jste ve stávkové pohotovosti, co byste si přály změnit?

KV: Výši plateb za náš výkon. Aby sestry mohly dostat vyšší platy.

K čemu vede podfinancování sestřiček v domácí péči?

Šárka Ráthová (ŠR): K frustraci. **KV:** Odcházejí do lépe financovaných oborů. Do práce totiž chodíme také proto, abychom si vydělali peníze.

A sestřičky v nemocnicích jsou na tom lépe?

KV: Finančně určitě lépe a myslím si, že jsou na tom lépe i profesně, protože sestra z domácí péče je pořád vnímána jako...
ŠR: ... méně odborně zdatná.

KV: Přitom je to vlastně naopak. Protože v nemocnici se na oddělení věnujete jen svému oboru. Sestra v domácí péči je sama a musí být natolik profesně znalá, aby posoudila pacientův stav celistvě.

Odcházejí sestry za lepším? A když práci shánějí, upřednostňují jiné pracovní prostředí?

KV: Když práci hledají, dávají přednost jiné službě. Na první pohled u nás vidí, že práce je celkově fyzicky a psychicky náročná, je jí hodné a musí například řídit auto. Kdežto v nemocnici má větší klid.

KV: Sestra, která hledá práci, má pravem dopředu pocit, že tohle je náročné a špatně ohodnocené. Proč si dělat život komplikovanějším? Jde raději pracovat do nemocnice. Musí řídit auto, dobře ovládat počítač a proniknout do programu vyúčtování úkonů na pojišťovnu. Na druhou stranu domácí péče má pro sestru i výhody, je do určité míry svým pánem. Má sice jasně dáno, kolik musí obstarat lidí, ale může si sama naplánovat harmonogram, ke komu kdy půjde. Je to vůbec práce velmi kreativní. Sestry domácí péče jsou mistryně v improvizaci.

Co dalšího musí sestra v domácí péči zvládat?

KV: Rozdíl mezi nároky nemocnice a našimi je ošetřovatelský rehabilitační kurz. V nemocnici mají specializované sestry. Naše sestra musí s klientem doma cvičit, aby ho rozhýbala, udržela jeho sílu svalů a soběstačnost.

ŠR: Sestra v domácí péči musí ovládat širší spektrum odborností. V nemocnici je na oddělení interny, nebo chirurgie, nebo ortopedie – ale ze všech těch oddělení jdou pacienti do domácí péče, a tam je sestra jen jedna.

KV: V nemocnici máte také jednoho doktora, s nímž jste v kontaktu – a ten konzultuje s kolegy. V domácí péči je sestra „spojnicí“ praktika a odborníků.

Jak se vypořádáváte s rodinným prostředním pacienta?

KV: Někdy je někdo sestře nápomocný – pomůže, přidrží, podá. Rodinní příslušníci ale bývají také úz-

kostliví, mají obavy. Sestřička musí zvládnout jak pacienta, tak okruh jeho rodiny. V nemocnici řekne: „Počkejte si venku, prosím.“ To v domácnosti nejde.

O čem všem musí sestra při své práci rozhodovat? Jaká jsou typická dilemata nebo náročné situace?

KV: Bude to znít úsměvně: řízení auta v hustém provozu a nedostatek míst pro parkování.

ŠR: Klatovy nejsou tak velké, takže parkování je v pohodě. Máme ale úzké silnice a v zimě půlmetrové závěje, takže pak na těch silnicích nejde odstavit auto. Ráno musí sestra snít odklidit, aby mohla vůbec vyjet. Když máte podat inzulin, nezáleží na tom, že jedete ve sněhu a mrazu třicet kilometrů – prostě tam musíte dojet a ten inzulin podat.

KV: Náročná je i organizace práce – musíme si předávat klíče, připravovat si zdravotnický materiál, vědět, kteří pacienti jsou nalačno kvůli odběrům, a jet k nim přednostně, aby nehladověli.

K čemu může vést dlouhodobé podfinancování vaší práce?

KV: Budou stále více chybět sestry, a tak budeme muset odmítat klienty žádající o péči a rušit péči o stávající. V nejhrošším scénáři se může stát, že v některých oblastech charitní domácí péče prostě zanikne. Už delší dobu nepřijímáme nové klienty a teď už jsme došli k tomu, že musíme rušit stávající péče, personálně je neobsadit. Předáváme je jiným organizacím, pokud na tom nejsou podobně.

ŠR: Trendem ale je, aby lidé šli z nemocnic do domácího prostředí. Tak bychom jim měli vyjít vstříc a snažit se domácí péči uchovat. **PETR ŠÍMEK**

Symbolem požadavků sester je od dubna červená mašle. *Snímek Jakub Žák*

Být koledníkem znamená překonat sám sebe

Je září. Do svátku Tří králů zbývají ještě čtyři měsíce, ale hlavní koordinátorka Tříkrálové sbírky GABRIELA VÍŠOVÁ už je v jednom kole. Přípravy jubilejního dvacátého ročníku této celostátní humanitární sbírky jsou v plném proudu.

Tříkrálové sbírce bude v lednu dvacet let. Čím zajímavým si toto kulaté výročí připomeneme?

Sbírka proběhne tradičním způsobem, opět budou lidé potkávat koledníky v kostýmech tří králů a s pokladničkami Charity. Změny chystáme na poli elektronických médií. Připravujeme nové webové stránky s moderním designem a přehlednými informacemi o tom, jak se do sbírky zapojit, která zařízení a činnosti byly z peněz podpořeny či teprve budou podpořeny a jak do sbírky přispět.

Také chceme našim koledníkům, dárcům a podporovatelům nabídnout atraktivní obsah na Facebooku a nově i na Instagramu. V regionech se v rámci oslav 20. výročí bude konat řada akcí pro veřejnost.

Snímek Kristína Kačániová

Při všech technických vymoženostech ale základem úspěchu sbírky zůstávají koledníci, kteří podle rozpisu místních Charit chodí po ulicích anebo od domu k domu, zpívají, hrají na hudební nástroje a rozdávají drobné dárky. Bude v lednu koledníků dostatek?

Koledníků zřejmě nikdy není dostatek! Vítejte proto každého, kdo by se chtěl na sbírce podílet, ať už jako koledník nebo třeba koordinátor v místě svého

bydliště. Srdečně k tomu zveme! Ozvěte se nám!

Co s oblastmi, kde se dosud málo koleduje?

Snažíme se zvýšit zájem o Tříkrálovou sbírku především osvětou, ukazujeme, proč je sbírka potřebná, kam a na co peníze putují a že solidarita s lidmi v nouzi je důležitá. Snažíme se oslovovat školy, zájmové kroužky i firmy, aby se do organizace sbírky zapojily.

Kdy a kde se mohou případní zájemci o koledu hlásit?

Zájemci o koledu se mohou už teď hlásit přes webové stránky trikralovasbirka.cz, kde naleznou kontakty na regionální koordinátory, nebo nás mohou kontaktovat přes facebook Tříkrálové sbírky. Nejjednodušší cestou je kontaktovat nejbližší Charitu v místě svého bydliště.

Čím byste nalákala děti a mladé lidi, kteří ještě koledovat nezkusili anebo si netroufají?

Protože ve sbírce jsem zapojena nejen jako koordinátorka, ale také sama koleduji, mohu říci, že koledovat stojí za to. Určitě pro skvělý pocit, že dělám něco pro ostatní. Být koledníkem znamená překonat sám sebe, svoje pohodlí, v chladném počasí nachodit několik kilometrů, mít odvalu oslovit jiného člověka a především mít schopnost předat radost, potěšit a vzájemně se obdarovat. V tom je síla sbírky – v síle lidskosti a Boží lásky.

A co byste vzkázala lidem, kteří váhají koledníkům otevřít?

Aby neváhali. Je to příležitost pro dobrý skutek. Ti, kteří žijí v relativním dostatku, by měli pomáhat těm, kteří takové štěstí nemají. Je také pěkné ocenit odvahu a nasazení koledníků, které nic nepotěší víc než vlídné přijetí a přijetí daru, který přináší, tedy daru radosti a Božího požehnání.

Potkáme za dvacet let v ulicích ještě koledníky s pokladničkami?

Věřím, že ano. Možná že místo plastových pokladniček budou vybaveni elektronickými přístroji – nevím, zda za dvacet let nebude finanční hotovost pouhá historie, vývoj jde v této oblasti rychle dopředu. Ale nezáleží na tom, jakou formou lidé přispějí, důležité je osobní setkání, lidská soudržnost a solidarita, snaha jednat nesebecky. A to jsou hodnoty, které jsou věčné.

JAN OULÍK

Začni nový rok dobrým skutkem

Tříkrálová sbírka hledá nové koledníky

Ukaž, že jsi KING!

Staň se třetím králem!

www.trikralovasbirka.cz

 @trikralovasbirka

Dříve herna, dnes je tu Charita a její služby

Charita v Kralupích nad Vltavou vytvořila na místě někdejší herny zázemí nikoliv pro hráče, ale pro rodiny, které trápí předlužení, a pro lidi v nouzi.

Díky koledníkům Tříkrálové sbírky se podařilo zaplatit spoluúčast na Evropské dotaci. V domě, který v minulém týdnu požehnal biskup Zdeněk Wasserbauer, už pomáhají lidem dát jejich životy do pořádku. „Nevím, co tomu přestěhování Charity na místo herny říkájí Kralupští. Ale je to symbolické. Je hezké, že místo, kde se odehrálo nejedno lidské neštěstí, je teď proměněno ve zdroj pomoci,“ těší se z nového domu ředitelka kralupské Charity Barbora Kovářová. Charita do něj přestěhovala řadu svých služeb včetně keramické dílny a část azylového domu, pro který tu vznikly dva byty. Pro širokou veřejnost tu otevřeli tzv. tréninkovou kavárnu Rígrovka.

Keramická pec místo hracích automatů.

Snímek Jarmila Lomozová

Dům však slouží zejména sociálně slabým rodinám. Jejich největšími problémy jsou dluhy, ztráta bydlení, problémy s péčí o děti, řešení rozpadu partnerských vztahů, dohady o děti. „Máme tu maminku vychovávající dvě děti. Přišla k nám z opravdu nutných podmínek, kdy rodina bydlela v hospodářském stavení na mla-

tu. Hrozilo odebrání dětí, před kterým se rodina snažila různě klíčkovat. Díky naší intervenci maminka přijala nabídku bydlení v našem azylovém domě, a tím začala psát svůj nový příběh. Dnes, po dlouhém běhu a velké snaze obou stran, je maminka samostatná. Bydlí v panelovém bytě, děti navštěvují kralupské školy

a různé kroužky,“ popisuje proměnu ředitelka Kovářová. Nakonec se mamince povedlo nalézt i stabilní pracovní uplatnění.

Lidé se vracejí

Získání dalších prostor má pro kralupskou Charitu velký význam: rozrostl se prostor pro její služby, ušetřila za nájem. „Důležitá je pro nás i reklama. Jsme v centru města a díky kavárně se stáváme pro veřejnost více uchopitelní a lidé mají možnost se seznámit s tím, co skutečně děláme a jaký druh pomoci poskytujeme.“ vyzdvihuje Barbora Kovářová a dodává: „Kdo si v naší kavárně něco dá, pomáhá. Výnosy totiž budeme vracet zpátky do sociálních služeb, které jsou dlouhodobě podfinancované. Rádi bychom, aby se lidé u nás cítili dobře a vraceli se k nám. Možná jsme pomalejší provoz, zmatenější, ale vítající a respektující,“ usmívá se ředitelka.

K tomu všemu přispěli v Kralupích právě dárci a koledníci Tříkrálové sbírky, díky nimž se podařilo zaplatit spolufinancování a další náklady spojené se stavbou. JIŘÍ MACHÁNE

Vykoledovali na rekonstrukci chráněného bydlení

Eva Hajdová se do Chráněného bydlení sv. Anežky, které provozuje Diecézní charita Brno, přestěhovala před pěti lety. Nemohla tušit, že se díky pomoci z Tříkrálové sbírky ocitne v docela jiném bytě.

Přestože zůstala stále na stejném patře a má pořád stejné vchodové dveře, bydlí teď za nimi v docela jiném a nově vybaveném jednopokojovém bytě s kuchyňským koutem

a koupelnou. Proměnila jej rozsáhlá rekonstrukce, která probíhala za provozu chráněného bydlení. Díky darům Tříkrálové sbírky získala paní Eva a s ní i dalších třináct klientů Chráněného bydlení sv. Anežky pro lidi s chronickým mentálním a duševním onemocněním také nové vybavení do bytů. Větší prostor i nábytek paní Evě umožňuje snazší pohyb v bytě a samostatný život, který by pro ni kvůli

hendikepu byl jinak obtížný. „Pokoj je teď úplně jiný, ale díky tomu nábytku jsem si ho mohla uspořádat tak, aby mi to bylo pohodlné,“ popisuje žena.

Podobně si své byty v chráněném bydlení mohou uzpůsobit i ostatní klienti. „Je pro nás důležité, aby se klienti cítili dobře. Vybavení koupelen bylo již na hranici životnosti, podobně na tom byly kuchyně. Rekonstruk-

ce proto byla velmi důležitá, klienti teď postupně objevují, že nová dispozice i vybavení bytů jsou pohodlnější. Bez financí z Tříkrálové sbírky by to však nebylo možné,“ popisuje změny vedoucí Chráněného bydlení sv. Anežky Petr Čevelík. Chráněné bydlení v brněnské Žižkově ulici má celkem 30 bytů, paní Eva i další klienti mohou využívat i zahradu, kapli nebo společenskou místnost. ANNA TIŠNOVSKÁ

„Tříkrálová auta“ už pomáhají jménem dárců

Více než pětadvacet tisíc kilometrů měsíčně za svými klienty po Opavsku najedou pracovníce Ošetřovatelské a Pečovatelské služby i mobilního hospice Pokojný přístav.

Aby mohly s pomocí potřebným přijet všude a včas, musí být jejich velmi vytížený vozový park stále v pořádku. Díky penězům, které vybrali koledníci v letošní Tříkrálové sbírce, ho v nedávné době mohla Charita Opava obměnit hned dvěma novými vozy.

„Obě nová auta jsou na plyn a jejich provoz je tedy nejen ekologický, ale také o polovinu levnější než u předcho-

Celou zeměkouli by pečovatelky z Opavy objely za necelé dva měsíce.

Nová auta ke službě klientům už nutně potřebovaly.

Snímek autor

zích vozů,“ pochvaluje si manažerka Charity Opava Petra Thiemlová. Větší úložný prostor také umožní sestřám převážet i rozměrnější zdravotní pomůcky.

V letošní Tříkrálové sbírce se v regionu vybralo 2 326 492 korun, vozový park tak mohla Charita Opava obměnit i díky tomuto skvělému výsledku, na němž se podíleli občané Opavska. „Kdykoli na silnici uvidíte tato dvě auta, jak spěchají s pomocí za potřebnými, můžete si s hrdostí říci, že jste k tomu svým darem přispěli i vy,“ vzkazuje všem s díky Petra Thiemlová. IVO MLUDEK

Tři králové pomohli Jiříkovi s rehabilitací

Někdy pomáhají tříkráloví koledníci celé pečující organizaci, jindy poskytnou pomoc docela konkrétním lidem.

Jedním z nich je Jirka. Je mu dvacet let a trpí kombinovaným postižením, kvůli kterému je nepohyblivý a je odkázaný na péči své maminky Jitky. Nerovnoměrný růst způsobil Jiříkovi velké potíže. Nemůže ani sedět, což dříve zvládal samostatně. „Jiříkovi pomáhalo neurorehabilitační cvičení s doprovodnými procedurami, kde se viditelně zlepšil, a vše bylo na dobré cestě. Ale bohužel se pak objevily další zdravotní potíže,“ vypráví maminka Jitka.

Jiřík na rehabilitaci.

Snímek autorka

Následná léčba bohužel Jiříkův celkový stav nevylepšila. Jelikož se paní Jitce nepodařilo sehnat finance na

opakování velice nutné rehabilitace, byla nucena procedury zaplatit z Jiříkova stavebního spoření. Naspořená

částka, celkem 54 tisíc Kč, tak tak byt pokryla. Tuto rehabilitaci je však nutné opakovat. Paní Jitka zarezervovala Jiříkovi další léčebný pobyt, na který už jí však peníze nestačily. Byla zoufalá.

Zkusila se obrátit na českobudějovickou Diecézní charitu. Ta prosbu vyslyšela a potřebnou částku 54 tisíc Kč pro uskutečnění tolik potřebné rehabilitace vyčlenila z výnosu Tříkrálové sbírky 2019. Jiřík tak zvládl úspěšně další intenzivní rehabilitační pobyt – zpevnil si držení těla i sed a je na první pohled mnohem spokojenější a veselejší. „Samozřejmě, že stále co zlepšovat, ale je důležité, že výsledek je vidět,“ raduje se maminka Jitka. Diecézní charita navíc přislíbila pomoc svých koledníků, a tedy i opětovnou finanční pomoc pro další potřebné rehabilitace, které usnadní a rozveselí život Jiříkovi i jeho mamince. MARTINA BARÁKOVÁ

Přál si zemřít doma, posloužil domácí hospic

Podpora místní domácí hospicové péče. S takovým účelem a úmyslem přicházejí za svými sousedy tříkráloví koledníci v České Kamenici v litoměřické diecézi.

Stejně jako po uplynulých třech letech chystají vybírat peníze na pomoc umírajícím i letos. Je to zapotřebí, protože služba je financována výhradně z Tříkrálové sbírky a jiných darů. Pojišťovny totiž odmítají tyto zdravotnické úkony proplácet. O své zkušenosti s pomocí Domácí hospicové péče Česká Kamenice se podělila Hana Samková: „Když mi onemocněl manžel, vůbec jsem netušila, co všechno nás s jeho nemocí potká. Nechci popisovat ne-

konečné putování po nemocnicích ani zoufalost, která se nás zmocňovala tvář v tvář vyspělému, ale zcela osobněmu zdravotnictví. Chtěla bych mluvit o důstojném konci milovaného nejbližšího a podělit se s vámi o to, co většině lidí zůstane skryto, co mnozí i vědomě vytěšňují, ale co tvoří nedílnou součást našeho bytí,“ ohlíží se Hana Samková. Její manžel po stanovení onkologické diagnózy odmítl léčbu, protože byl po mozkové příhodě na půl těla ochrnutý, po infarktu a trojitým bypasse. Každodenní dojíždění na ozařování by nezvládl. Lékařka mu vysvětlila následky, ale jeho rozhodnutí chápala a respektovala.

Nabídla pomoc Domácí hospicové péče Oblastní charity Česká Kamenice.

„Do té doby jsem ani nevěděla, že něco takového existuje. Téměř dva měsíce dojížděl hospic přímo k nám domů. Pomohli s odbornou zdravotnickou péčí o manžela – jak mu ubývalo síl, stával se náš obývací pokoj stále víc spíš jednotkou intenzivní péče,“ popisuje Hana Samková. Tým Charity zařídil i praktické věci, jako je zajištění a dovoz potřebných pomůcek, pomoc při vyřizování příspěvku na péči, pomoc při zařizování pohřbu. Hlavní však pro Hanu Samkovou bylo vědět, že na to není sama, že může kdykoliv zavolat o pomoc. „Manželovým

největším strachem bylo, že zůstane bezmocný ‚ležák na plenách‘ závislý na svém okolí, že bude umírat v bolestech anebo utlumený léky. Nic z toho se nestalo. Chtěla bych poděkovat za trpělivost a úctu, s jakou sestřička Eva Konečná k manželovi přistupovala, ctěla manželova přání a představovala až do konce. A konec byl klidný, tichý a pokojný. Chtěla bych poděkovat lékařce, která až do konce o manžela pečovala, i Oblastní charitě Česká Kamenice, že jí na lidech na sklonku života záleží natolik, že zřídila Domácí hospic, který si my, Šenováci, můžeme půjčit, když je potřeba,“ uzavírá Hana Samková. ŠTĚPÁNKA KECKOVÁ

28. benefiční koncert k výročí 100 let Charity v pražské arcidiecézi

ANTONÍN
DVOŘÁK
Te Deum

Smetanova síň Obecního domu v Praze 1
čtvrtek 31. října 2019 od 19 hodin

Rezervace vstupenek na: koncert@praha.charita.cz
nebo na telefonním čísle: 731 604 319

Charita pomáhá uprchlíkům v Zambii

Charita Česká republika pomáhá v Zambii v Lusace a uprchlických osadách. Zlepšuje přístup k základním potřebám, k odbornému vzdělávání, samostatné výdělečné činnosti a podnikání.

Hlavní město Zambie, Lusaka, spolu s třemi uprchlickými osadami jsou lokalitami s největší uprchlickou populací v této africké zemi. Poskytují dočasný domov téměř padesáti tisícům uprchlíků, především z Demokratické republiky Kongo, Burundi a Somálska.

Jedním z míst, která slouží zlepšení kvality života, jsou komunitní centra v Lusace, kde mohou děti a mládež trávit smysluplně volný čas. Jedním z nich je Chawama Youth Friendly Corner, který tu provozuje Charita Česká republika v rámci své mise. Jaký je život uprchlíků, kterým tu Charita Česká republika pomáhá najít jejich nový smysl života, přímo na místě zjistil fotograf, cestovatel a dokumentarista Michal Gálik. „Z hlučné a prašné cesty jsem přišel do malého dvora, kde si v písku hrálo několik dětí z přilehlé školy. Zamířil jsem ke vchodu nízkoprahového centra Charity České republiky Chawama Youth Friendly Corner. Hrála tu hudba a vevnitř jsem našel skupinku osmi mladíků, doslova namačkaných jeden vedle druhého, u elektronických kláves. Půjčili si je z kostela, aby se naučili hrát. Seděli u nich tři kluci – dva hráli melodii, jeden perkuse – a ostatní zpívali a tančili,“ vzpomíná Michal Gálik na svou cestu, při které v Zambii natáčel a fotil příběhy lidí, kteří museli opustit domovskou zemi, aby si zachránili holý život. „Zahráli mi jednu z vlastních skladeb. Jmenovala se Together – Spolu. Zpívali o tom, jak je důležité nebojovat s životem sám, ale navzájem si pomáhat. Dohodli jsme se, že skladbu nahrajeme a natočíme k ní videoklip. Vyrazili jsme s kamerou do ulic Lusaky a natáčeli. I přes těžký a velmi smutný životní příběh neztra-

Hudebníci v hudebním videu „Společně“ jsou mladí uprchlíci a členové hostitelské komunity žijící v Lusace, kde jsou podporováni Charitou Česká republika. Snímek Michal Gálik

titi sílu a naději na lepší zítřky a společně pracují na tom, aby ze sebe dostali maximum. Mají můj velký obdiv,“ ohlíží se Michal Gálik.

Parta uprchlíků na cestě za životními sny

A kdo byli mladí muzikanti, za nimiž jsem našel skupinku osmi mladíků, doslova namačkaných jeden vedle druhého, u elektronických kláves. Půjčili si je z kostela, aby se naučili hrát. Seděli u nich tři kluci – dva hráli melodii, jeden perkuse – a ostatní zpívali a tančili,“ vzpomíná Michal Gálik na svou cestu, při které v Zambii natáčel a fotil příběhy lidí, kteří museli opustit domovskou zemi, aby si zachránili holý život. „Zahráli mi jednu z vlastních skladeb. Jmenovala se Together – Spolu. Zpívali o tom, jak je důležité nebojovat s životem sám, ale navzájem si pomáhat. Dohodli jsme se, že skladbu nahrajeme a natočíme k ní videoklip. Vyrazili jsme s kamerou do ulic Lusaky a natáčeli. I přes těžký a velmi smutný životní příběh neztra-

Dalším z hudebníků je dvacetiletý Paul Muyaya. Je uprchlíkem z Demokratické republiky Kongo. Paul již ztratil oba rodiče, a tak se spolu se svým bratrem Clementem stará o mladší sourozence. Clement je Paulovým dvojčetem. Také on hraje na klávesy, bicí a kytaru a rád by byl automechanikem.

do roku 2018 uskutečnila projekt „Zlepšení péče o mateřskou a dětskou zdravotní péči v Západní provincii“, kterého se každoročně účastnilo více než 25 000 žen a 10 000 dospívajících dívek a chlapců.

Ve svých zemědělských projektech se Charita Česká republika zaměřuje na zlepšení zemědělské produktivity, pomáhá budovat kapacity zemědělců a družstev, podporuje inovace

Osmnáctiletá Cecilia Ntumba je zpěvačka a skladatelka skupiny. Její rodina prchla z Konga, Cecilia se narodila již v Zambii. „Hudbou chci radit lidem, aby se v životě nevzdali. Já a moje rodina jsme v minulosti prožili spoustu hrozných věcí. Můj otec odešel, když jsem byla malá. Moje maminka neměla práci, často jsme hladověli. A já se rozhodla, že to nikdy nevzdám,“ popisuje životní zkušenost. Její šestnáctiletý bratr Benjamin navštěvuje momentálně školu a chtěl by být lékařem.

Dvaadvacetiletá Leonica Ntumba Mputu je nejstarší ze sedmi sourozenců. „Zpívám také v kostelním sboru. Díky tomu, že pracuji v ocelářském skladu, kde k práci potřebuji počítač, rozumím i informačním technologiím. A tak jsem se s ním naučila pracovat.“

Další uprchlík z Konga je dvacetiletý Isa, který pomáhá misi Charity Česká republika jako dobrovolník a vedoucí mládeže. Isa je nejstarší přeživší sourozenec dvou bratrů a jedné sestry. Musel za své sourozence převzít životelskou odpovědnost ještě jako teenager.

propojení s trhy a finančními službami. Usiluje také o zavedení zemědělství citlivého na výživu a klima. Pracuje s různými kategoriemi zemědělců včetně drobných, středně velkých a začínajících.

Charita Česká republika pomáhá také s rozvojem malých podniků, odbornou přípravou, finanční gramotností a přístupem na trhy a finanční služby. Pracuje zejména s uprchlíky

Jedenadvacetiletý uprchlík z Burundi David William se narodil v tanzanském uprchlickém táboře. Říká o sobě, že je zpěvák a živnostník. „Mou budoucností je obchod. Také doufám, že budu pokračovat v práci s mládeží. Chci mladé lidi povzbuzovat nejen hudbou, ale při každé příležitosti,“ plánuje.

Isaac Mulume (22) žije v Lusace se svými rodiči a pěti sourozenci. Narodil se v Zambii poté, co jeho rodina musela utéct z Konga. Kromě toho, že je vedoucím mládeže v komunitním centru, by rád studoval medicínu: „Vždy jsem chtěl být doktorem. Už jako malý kluk jsem chtěl zachraňovat lidské životy. Bohužel si studium kvůli své finanční situaci nemohu dovolit. Pořád ale doufám, že postupně našetřím, abych mohl začít medicínský kurz,“ prozrazuje.

Videoklip mladých hudebníků z této zambijské uprchlické skupiny Strong Youths, kteří jsou také členy Chawama Youth Friendly Corner, můžete zhlédnout na YouTube kanálu Charita Česká republika.

KATEŘINA HAMR

Charita Česká republika poskytuje podporu v rozvojové spolupráci a humanitární pomoci v Zambii už sedm let, a to v oblasti výživy, hospodářské podpory, zemědělství a sociální ochrany uprchlíků. Od roku 2013

v hostitelské komunitě v Lusace a ve třech uprchlických osadách.

Uprchlíkům a Zambijcům poskytuje širokou škálu sociálních služeb a vzdělání.

V současné době Charita ČR v Zambii zaměstnává více než 120 osob a její tamní mise je největší a neúspěšnější v zahraničí. Zároveň jde o největší misi českých neziskových organizací v Zambii.